24/06/2023

Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου Α΄ στην προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος

/ Γνώμες

Ιστορική είναι η αυριανή ημέρα της 25ης Ιουνίου 2023 για την πόλη της Λαμίας, για την Ιερά Μητρόπολη Φθιώτιδος, καθώς και για την Ιερά Μονή Αγάθωνος! Κλήρος και λαός υποδεχόμαστε τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο Α΄, ο οποίος επισκέπτεται την Μητρόπολή μας, κατόπιν ευγενικής προσκλήσεως του Σεπτού Ποιμενάρχου μας κ.κ. Συμεών.

- Γράφει στο ope.gr ο Ιωάννης Γ. Ζαχαράκης, ΜΔΕ Θεολογίας, Διευθυντής Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου – Γυμνασίου Λαμίας «Όσιος Βησσαρίων ο Αγαθωνίτης»

Ο Πατριάρχης του Γένους έρχεται για να προσκυνήσει το σκήνωμα του Οσίου Βησσαρίωνος του Αγαθωνίτου, ο οποίος με απόφαση της Συνόδου του

Οικουμενικού Πατριαρχείου της 14ης Ιουνίου 2022 κατετάγη στις Αγιολογικές Δέλτους της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας!

Παρουσία λίαν τιμητική, αφού το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ασφαλώς το σεπτό πρόσωπο του Οικουμενικού μας Πατριάρχη εκφράζει διαχρονικά και σταθερά την ενότητα και συγχρόνως την οικουμενικότητα της Ορθόδοξης Χριστιανικής Ανατολής. Δραττόμεθα, λοιπόν, της ευκαιρίας, για να προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε, σε αδρές γραμμές, τη δράση του Οικουμενικού Πατριάρχη, σε έναν από τους πολλούς και ποικίλους τομείς με τους οποίους ασχολείται, εκείνον της οικολογίας.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, από την πρώτη στιγμή της εκλογής του στον Πατριαρχικό θρόνο της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, θεώρησε ως υπέρτατο χρέος έναντι του Τριαδικού Θεού, των συνανθρώπων του και της κτίσης, την ευαισθητοποίηση όλων στη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίος ο τιμητικός τίτλος «πράσινος Πατριάρχης» με τον οποίο τον αποκαλούν τα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Με την ευρυμάθεια, τον μεστό του λόγο, τη γνώση αλλά και την αγωνία του για τα προβλήματα που ταλανίζουν τον σύγχρονο κόσμο, επέλεξε, με την ταπείνωση και τη διακριτικότητα που τον χαρακτηρίζουν, να ασχοληθεί συστηματικά με το ζήτημα της μόλυνσης και καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο αποτελεί μείζονα, διαρκή και ασύμμετρη απειλή για τον άνθρωπο και την κτίση.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, ήδη από το 1989, με πρωτοβουλία του αείμνηστου Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου Α΄, πρότεινε -και στη συνέχεια καθιερώθηκε από όλες της Ορθόδοξες Χριστιανικές Εκκλησίες- η 1η Σεπτεμβρίου εκάστου έτους να είναι ημέρα αφιερωμένη στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Εξαιρετικά εύστοχη και λίαν εύγλωττη η επιλογή της συγκεκριμένης ημέρας, εφ’ όσον πρόκειται για την πρώτη ημέρα του εκκλησιαστικού έτους! Καταδεικνύει ότι το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως συμμερίζεται την αγωνία του σύγχρονου ανθρώπου για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο πιστός καλείται την ημέρα αυτή να προσευχηθεί στον Θεό, ώστε να προστατεύει την κτίση Του όχι τόσο από τα διάφορα φυσικά και απρόβλεπτα φαινόμενα, όσο, κυρίως, από τις ανεξέλεγκτες ροπές και επιθυμίες του ίδιου του ανθρώπου, και ιδιαίτερα κάποιων συγκεκριμένων ομάδων ανθρώπων, που κατασπαταλούν τον παγκόσμιο φυσικό πλούτο, μολύνοντας συγχρόνως ανεπανόρθωτα το φυσικό περιβάλλον.

Με την ίδια ένταση και αποφασιστικότητα του αειμνήστου προκατόχου του συνέχισε την προσπάθεια και ο νυν Οικουμενικός Πατριάρχης, ο οποίος διακήρυξε από την πρώτη στιγμή την ανάγκη σύναψης ενός καινούριου «γαμήλιου συμβολαίου» μεταξύ του ανθρώπου και της κτίσης, για μία σχέση, η οποία θα

καταυγάζεται από το φως των ενεργειών του Τριαδικού Θεού. Στο πλαίσιο αυτό επιχείρησε και πέτυχε να έλθει σε επικοινωνία με πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες απ' όλο τον κόσμο, ώστε να συζητήσει μαζί τους για τους κινδύνους που απειλούν τη γη μας. Με τη συνεργασία του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση, καθιέρωσε μια σειρά από οικολογικά σεμινάρια στη Θεολογική Σχολή της νήσου Χάλκης, τα οποία στόχο είχαν την προώθηση του διαλόγου μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας, της κοινωνίας των πολιτών και της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Επίσης, από το 1995 μέχρι σήμερα, πραγματοποιήθηκαν έξι διεθνή συμπόσια εν πλω με αντικείμενο την προστασία ισάριθμων υδάτινων περιοχών του πλανήτη μας (Αιγαίο Πέλαγος, Εύξεινος Πόντος, Δούναβης, Αδριατική Θάλασσα, Βαλτική Θάλασσα και Αμαζόνιος).

Στα συμπόσια αυτά είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ειδικοί επιστήμονες, εκπρόσωποι Ορθοδόξων και Ετεροδόξων Εκκλησιών, εκπρόσωποι χριστιανικών ομολογιών και άλλων θρησκειών, περιβαλλοντικές οργανώσεις, όπως η WWF και διακυβερνητικοί Οργανισμοί με σκοπό την κωδικοποίηση των οικολογικών προβλημάτων και τη διατύπωση αντίστοιχων προτάσεων για την αντιμετώπισή τους. Παράλληλα, κάθε χρόνο, με αφορμή την **Ημέρα Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος**, ο Οικουμενικός Πατριάρχης απευθύνει πατρικά μηνύματα για τη σωτηρία της φύσης, παρεμβαίνει με ομιλίες του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προσκαλεί σε συνάξεις όλους τους προκαθημένους των Ορθοδόξων Εκκλησιών, λαμβάνει πρωτοβουλίες σε διαθρησκειακό, διαχριστιανικό και διεπιστημονικό επίπεδο και γενικότερα συμπάσχει και συμπροσεύχεται με ολόκληρη την ανθρωπότητα για την προστασία της κτίσης. Και όλα αυτά, όπως αναφέρει ο ίδιος σε κάποιο από τα μηνύματά του, όχι απλά για να περιορίσουμε τους κινδύνους από τη μόλυνση του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό ωφελιμιστικό και χρησιμοθηρικό, που θα επιδιώκει απλά και μόνο την παράταση της ζωής στη γη μας, αλλά για να καταφέρουμε να αναθεωρήσουμε ριζικά τη σχέση μας με τον Κτίστη και την κτίση Του.

Όπως τονίζει, χαρακτηριστικά, ο Οικουμενικός Πατριάρχης, ο άνθρωπος έχει μια ειδική αποστολή που του εμπιστεύθηκε ο Θεός: να προστατεύει και να φυλάττει την κτίση. Αυτός, όμως, που εκλήθη να φυλάττει δεν έχει δικαίωμα να καταστρέφει. Και συνεχίζει λέγοντας ότι η Εκκλησία οφείλει να υπενθυμίζει στον άνθρωπο ότι είναι ο συνδιαχειριστής και ο προστάτης του φυσικού περιβάλλοντος. Επιπλέον, ο άνθρωπος δεν πρέπει να ξεχνά ότι το περιβάλλον ανήκει σε όλα τα έμβια όντα και στις επόμενες γενιές και ότι θα κληθεί να δώσει λόγο για τυχόν αδιαφορία ή επιβλαβή συμπεριφορά του. Πώς, όμως, ο άνθρωπος θα κατορθώσει να επαναοριοθετήσει τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον; Ο Πατριάρχης υποστηρίζει το αυτονόητο: ότι δηλαδή αυτό μπορεί να επιτευχθεί, κατεξοχήν, με

τη μετάνοια, η οποία, ωστόσο, οφείλει να συνοδεύεται από έμπρακτες ενέργειες, που θα εκφράζουν το αυθεντικό ήθος της Εκκλησίας. Συγκεκριμένα, κάνει λόγο για την υιοθέτηση του ευχαριστιακού, του ασκητικού και του λειτουργικού ήθους της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας. Ο άνθρωπος που αισθάνεται ευγνωμοσύνη και αγάπη προς τον Θεό εκδηλώνει παρόμοια ευγνωμοσύνη και σεβασμό και προς όλα τα δημιουργήματά Του. Επίσης, η εκούσια παραίτηση του ανθρώπου από την ικανοποίηση καταναλωτικών αναγκών του επιτρέπει να αντικρύζει τον κόσμο με μια διάθεση ευχαριστιακή και επιστρεπτική τόσο προς τον Θεό όσο και προς τον συνάνθρωπο και την κτίση. Και αυτή η εκούσια παραίτηση γίνεται εφικτή δια των αρετών της νηστείας, της ολιγάρκειας και της άσκησης, οι οποίες στην Ορθόδοξη Παράδοση της Ανατολής είναι οι πλέον «οικολογικές» αρετές.

Συγχρόνως, το λειτουργικό ήθος της Εκκλησίας μας αναδεικνύει την ανάγκη των πιστών να εκδηλώνουν σε κάθε στιγμή τον κοινοτικό χαρακτήρα της Ευχαριστίας. Να συνειδητοποιούν δηλαδή κάθε στιγμή το χρέος τους ως χριστιανοί για δίκαιο μοίρασμα των αγαθών της δημιουργίας, καθώς και για ανάληψη όλων εκείνων των πρωτοβουλιών, οι οποίες θα επιβεβαιώνουν έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για την προστασία της κτίσης.

Ας ευχηθούμε η παγκόσμια «σταυροφορία» του Οικουμενικού μας Πατριάρχη για τη σωτηρία του φυσικού περιβάλλοντος να βρει ανταπόκριση στις καρδιές των ανθρώπων, ώστε η κτίση να μην αντανακλά, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά σε κάποιο από τα μηνύματά του, πλεονεξία και ασχήμια, αλλά αντίθετα η επικοινωνία μας μαζί της να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναδεικνύεται το κάλλος των έργων του Τριαδικού Θεού μέσω των δικών μας έργων!